

**ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม
ในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3**

**PROBLEMS OF MAINSTREAMING SPECIAL EDUCATION
MANAGEMENT IN LEADING INTEGRATED SCHOOLS UNDER
BURIRAM EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

จุรรัตน์ มั่งมี / ผศ.ดร.ปิยาภรณ์ สิริภานุมาศ / ดร.สาธิต ผลเจริญ / ดร.สุรัชย์ ปิยานุกูล
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประชากร ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ปีการศึกษา 2550 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 รวมจำนวนทั้งสิ้น 419 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 15 คน ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรม จำนวน 15 คนและครูผู้สอนที่ไม่ผ่านการอบรมในโรงเรียนเรียนร่วม จำนวน 389 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมที่ไม่ผ่านการอบรม กำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ จำนวน 198 คน ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรม ผู้วิจัยทำการศึกษาทั้งประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 50 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบคำถามปลายเปิด แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.981 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดย t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมและด้านการประสานงานอยู่ในระดับมาก ด้านการบริหารจัดการและด้านการจัดการเรียนการสอนมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ที่มีต่อปัญหาจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยภาพรวมพบว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อปัญหาจัดการศึกษา

พิเศษรูปแบบการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม

ABSTRACT

The objects of this research were to study problems of mainstreaming special education management and compare the opinion about the problems of mainstreaming special education management of personnel in leading integrated schools under Buriram Educational Service Area Office 3 . The population were personnel who work in leading integrated schools under Buriram Educational Service Area Office 3 total 419 in the educational year 1997, to separate as 15 administrators, 15 trained teachers and 389 didn't train teachers in leading integrated schools under Buriram Educational Service Area Office 3 . The samples groups were 198 didn't train teachers from Taro Yamane's table administrators and trained teachers were populations . The instrument was a set of questionnaire consis of 50 points and there 3 parts : check list, rating scale and open form. The reliability of questionnaire was 0.981. The statistic approaches were frequency, mean percentage and standard deviation. The hypotheses were tested by t-test (Independent Sample) and One-way Analysis of Variance. The significant was set at the level of .05. The results found as follows :

1. The problems of mainstreaming special education management in leading integrated schools under Buriram Educational Service Area Office 3 as a whole administrators , trained teachers and didn't train teachers ,it was high level when generally considered .However , when specifically considered, the aspect relating to the environment and co-operation showed the high, showed the everage levels were administration and preparations in lesson planning.

2.The comparison of the problems of mainstreaming special education management in leading integrated schools under Buriram Educational Service Area Office 3 as administrators ,trained teachers and didn't trained teachers ,it was found that as a whole each area were significant difference . The significant was at the .05 level .When each area was taken to consideration , it was found that there was significant difference at the .05 level too.

Keywords : Problems mainstreaming special education management.

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 49 ที่ว่าบุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปี รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ไม่เก็บค่าใช้จ่าย มาตรา 54 กำหนดให้บุคคลพิการมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 10 กำหนดว่า การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย หมวดที่ 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 80 วรรค 2 ยังกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมคนพิการให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ ก่อให้เกิดนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่สำคัญคือ คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียนและต้องได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อพัฒนาตนเองและสังคม ดังนั้นจัดการศึกษาในสถานศึกษาจัดให้ครอบคลุมบุคคลทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง ด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย

ปัจจุบันการจัดการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษ การบริการโรงเรียนพิเศษแก่เด็กไม่ทั่วถึง เนื่องจากรัฐไม่มีงบประมาณเพียงพอที่จะจัดตั้งโรงเรียนพิเศษประจำจังหวัดได้ทุกจังหวัด เพราะที่ต้องใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาพิเศษสูงกว่านักเรียนปกติ เพื่อไม่ให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษที่สามารถเรียนได้ เสียโอกาสในการได้รับการศึกษา รัฐจึงต้องเน้นการจัดการศึกษาพิเศษในรูปแบบของการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนปกติ ซึ่งเรียกว่าการศึกษาแบบเรียนร่วม (Mainstreaming) เพื่อให้เด็กพิเศษมีโอกาสด้านการศึกษามากขึ้น การจัดการเรียนร่วมเป็นการรวมเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้ได้เรียนร่วมกับเด็กปกติ ภายใต้พื้นฐานการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งการปรับตัวทางสังคมด้วย ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถพัฒนาตนเองให้ได้มากที่สุด เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กพิการในการเรียนรู้และทำกิจกรรมต่างๆ เหมือนเด็กปกติอื่นๆ ดังนั้น เด็กพิการทุกคนก็ควรได้อยู่รวมในสังคม ได้รับการศึกษา สวัสดิการต่าง ๆ ที่มีในสังคมเหมือนคนปกติทั่วไป

หลักการพื้นฐานของโรงเรียนรูปแบบการเรียนร่วม ถือว่าเด็กทุกคนควรเรียนด้วยกันเท่าที่เป็นไปได้โดยไม่คำนึงถึงอุปสรรคต่าง ๆ หรือความแตกต่างใด ๆ การบูรณาการเด็กและเยาวชนที่มีความต้องการศึกษาพิเศษให้สามารถบรรลุผลสำเร็จได้ดีที่สุดภายในโรงเรียนรูปแบบการเรียนร่วม ซึ่งให้บริการเด็กทั้งหมดภายในชุมชนหนึ่ง ๆ ความสำเร็จแบบนี้จะต้องอาศัยความพยายามร่วมกันไม่เพียงเฉพาะแต่ครูและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงเพื่อน บิดามารดา ผู้ปกครอง ปีการศึกษา 2542 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ดำเนินงานตามนโยบายปีการศึกษาเพื่อคนพิการ ซึ่งให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้เข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา เพื่อให้เด็กที่มีความบกพร่องได้มีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปกติได้อย่างมีความสุข จนกระทั่งปีการศึกษา 2547 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมนำร่องครอบคลุมทุกจังหวัด ในปีการศึกษา 2548 ครอบคลุมทุกอำเภอทั่วประเทศโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการและการบริหารจัดการศึกษารูปแบบเรียนร่วม และเพื่อรองรับเด็กพิการทุกคนที่อยากเรียนได้เข้าเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2550 มีโรงเรียนแกนนำ ที่จัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม จำนวน 15 โรงเรียน ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภทและได้เรียนร่วมกับเด็กปกติในโรงเรียนโดยไม่ได้จำกัดหรือแยกประเภทของความต้องการพิเศษและได้สนับสนุนให้โรงเรียนแกนนำเรียนร่วม เป็นศูนย์กลางทางวิชาการเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษเรียนอย่างเหมาะสม การจัดการเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 ได้ดำเนินตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดการเรียนร่วม เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษได้รับการศึกษาตามสภาพและความเหมาะสมแล้วก็ตาม ยังมีปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัดต่อการดำเนินการจัดการเรียนร่วมเกิดขึ้นมา การจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบเรียนร่วมในโรงเรียนแกนนำ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ หลายประการ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม และหวังว่าผลที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลและแนวทางในการในการจัดเตรียมและพัฒนาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทุกประเภท บุคลากรในสถานศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติในด้านการจัดการศึกษาพิเศษต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน

วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ปีการศึกษา 2550 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 รวมจำนวนทั้งสิ้น 419 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 15 คน ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรม จำนวน 15 คน และครูผู้สอนที่ไม่ผ่านการอบรมในโรงเรียนเรียนร่วม จำนวน 389 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้จากการสุ่มประชากร ครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) คำนวณได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 198 คน จากนั้นผู้วิจัยจะทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามขนาดที่ต้องการ สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรม ผู้วิจัยจะทำการศึกษาทั้งประชากร ดังนั้น ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 228 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเรื่อง ปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 ที่สร้างขึ้นโดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ ในการให้การแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรม และครูผู้สอนในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 1 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น 0.981 และหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ.05 ผลปรากฏว่ามีค่า t ตั้งแต่ 2.94-8.99

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 ไปยังโรงเรียนในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบ

แบบสอบถาม แล้วผู้วิจัยคิดต่อขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 228 ฉบับ ได้รับคืน 228 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และใช้สถิติวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

4.2 ข้อมูลจากการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนรู้ร่วม วิเคราะห์โดย การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมเป็นรายด้านและรายข้อ แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

4.3 ข้อมูลที่ได้ทำการเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนรู้ร่วม จำแนกตามบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำเรียนรู้ร่วม วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว (One – way Anova) และเมื่อมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย

4.4 ข้อมูลที่ได้จากคำถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่แล้วจัดลำดับความสำคัญ

สรุปผลการวิจัย

ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรมและครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ไม่ผ่านการอบรมมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนรู้ร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรู้ร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรมและครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ไม่ผ่านการอบรมมีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนรู้ร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรู้ร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนรู้ร่วมในโรงเรียนแกนนำเรียนรู้ร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3 ทุกด้านแตกต่างกัน เช่นเดียวกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลการวิจัยปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 3 ทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคต่างๆ ที่การเกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงได้อภิปรายผล ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอนการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรม และครูผู้สอนการศึกษาที่ไม่ผ่านการอบรม ในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 3 โดยภาพรวมพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ที่มีต่อปัญหาในการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิเชียร แดงสาย (2545) ที่ศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับ วีระพงษ์ เทียมวงษ์ (2547) ที่วิจัยเรื่องการศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาเด็กพิเศษรูปแบบเรียนร่วม โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งด้านที่มีปัญหามาก คือด้านการประสานงาน ด้านที่มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมและด้านการบริหาร ทั้งนี้ที่ผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นเช่นนี้ แสดงว่าการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมในโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ยังคงมีปัญหาอยู่เพราะว่า การจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม นั้น จัดได้ยากกว่าปกติ ถึงแม้การจัดการศึกษาให้กับเด็กปกติก็ยังสามารถได้อย่างไม่เต็มที่ ซึ่งการจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นครูจะต้องขยัน อดทน ศึกษาหาวิธีการที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บกพร่องทางการเห็น บกพร่องทางสติปัญญา บกพร่องทางร่างกาย บกพร่องทางการเรียนรู้ บกพร่องทางพฤติกรรม เด็กออทิสติก เด็กสมาธิสั้น และเด็กที่มีความบกพร่องซ้ำซ้อน ก็ตาม ครูจำเป็นต้องใช้เวลาทุ่มเทที่มากกว่าเด็กปกติ มีการประสานงานกับบุคลากรต่าง ๆ ตามความจำเป็นและความเหมาะสมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภทซึ่งได้แก่ บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วม ประกอบด้วย ครูที่จะต้องจัดการเรียนการสอนโดยตรง อาจเป็นครูประจำชั้นเรียนร่วมหรือครูประจำชั้นพิเศษ ครูแนะแนว ครูที่ปรึกษาครูเสริมวิชาการหรือครูสอนเสริม ครูเวียนสอนหรือครูเดินสอน ครูผู้ช่วย ครูสอนพูด/แก้ไขการพูด และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือเด็ก เช่น นักจิตวิทยา นักกายภาพบำบัด นักสังคมสงเคราะห์ จิตแพทย์ แพทย์ นักกิจกรรมบำบัด นักโสตสัมผัสวิทยา เป็นต้น

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมที่มีต่อปัญหาจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วมโดยภาพรวมพบว่า มีความคิดเห็นต่อปัญหาจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าความคิดเห็นต่อปัญหาจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะถึงปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วมตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนแกนนำเรียนร่วม ที่ควรนำมากล่าวถึงมีดังนี้

3.1 ด้านการบริหาร การจัดทำข้อมูล สารสนเทศเป็นรายบุคคลเป็นปัจจุบันนำไปใช้ได้ มีการสำรวจเด็กในเขตบริการเพื่อรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียน โรงเรียนได้ใช้รูปแบบการเรียนร่วม โดยจัดเรียนร่วมในชั้นปกติ เป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนได้พัฒนาบุคลากรในด้านการศึกษาพิเศษ โดยส่วนใหญ่มักจะส่งไปร่วมสัมมนาหรือฝึกอบรมกับหน่วยงานอื่นส่วนในเรื่องที่เป็นปัญหาของโรงเรียนเรียนร่วมนั้น พบว่าโรงเรียนประสบปัญหาในการบำรุงขวัญกำลังใจของครูผู้สอนการศึกษาพิเศษ และครูปกติในด้านความยากลำบากของการเรียนร่วม และการให้ค่าตอบแทน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ที่พบว่าในโรงเรียนเรียนร่วมทั่ว ๆ ไป จากการตอบแบบสอบถาม ปลายเปิดที่พบว่าครูการศึกษาพิเศษที่ผ่านการอบรม ขาดการบำรุงขวัญ กำลังใจ ค่าตอบแทน และสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการในระดับที่สูงคือ ควรจัดสวัสดิการให้กับบุคลากร เช่น ค่าตอบแทน ค่าล่วงเวลา และเงิน พ.ค.ศ. เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เพราะว่าบุคลากรและครูผู้สอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น มีภาระงานมากที่ต้องใช้เวลาทุ่มเทเอาใจใส่อย่างเป็นพิเศษกว่าการสอนเด็กปกติมาก หากครูไม่ได้รับสวัสดิการที่ดี และขวัญกำลังใจในการทำงานไม่ดี ผลงานก็อาจจะไม่เป็นที่พอใจของทุกฝ่ายก็ได้

3.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ โรงเรียนใช้หลักสูตรปกติแต่ปรับเนื้อหาหลักสูตรให้เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในกรณีที่มีการปรับเนื้อหาหลักสูตร ครูผู้สอนเป็นผู้ปรับหลักสูตรเพื่อใช้ในการเรียนร่วม โรงเรียนได้จัดกิจกรรมเสริมและจัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ มีการนำผลการประเมินติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล มาใช้เพื่อกำหนดเป้าหมายทางการศึกษาสำหรับนักเรียน จะเห็นได้ว่าโรงเรียนเรียนร่วมดีเด่นนี้ มีจุดเด่นตรงที่โรงเรียน ได้นำผลการประเมินติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล มาใช้เพื่อพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ แสดงให้เห็นว่าครูผู้สอนการศึกษาพิเศษของโรงเรียนดีเด่นนี้ ได้มีการจัดทำและมีการประเมินติดตามนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นไปตามหลักพิเศษ ซึ่งรายละเอียดของทักษะที่ครูสอนเด็กเรียนร่วมจำเป็นต้องฝึกฝน ได้แก่การจัดทำแผนการศึกษา

เฉพาะบุคคล เป็นแผนการศึกษาที่จัดสำหรับเด็กโดยเฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการให้การศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็ก และให้เด็กได้เรียนรู้สภาพแวดล้อมที่จัดอย่างเหมาะสมกับความสามารถ โดยระยะเวลาที่แน่ชัดว่าแผนนี้ใช้เมื่อใด เป็นเวลานานเท่าใด ประเมินผลสัมฤทธิ์ของเด็กได้อย่างไร ตลอดจนระบุบริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งเด็กควรจะได้รับแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลนับว่ามีประโยชน์ คือ ช่วยให้เด็กเรียนรู้ตามความสามารถของแต่ละบุคคลช่วยให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตามสภาพความแตกต่างของแต่ละบุคคล ช่วยให้เด็กได้เรียนอย่างมีระเบียบแบบแผน ช่วยให้เด็กทราบว่าตนจะเรียนอะไร ทำให้ผู้ปกครองทราบว่าโรงเรียนสอนอะไรและช่วยให้ครูรู้หน้าที่ของตนว่าจะสอนอะไร จึงจะทำให้เด็กพัฒนาได้ตามจุดประสงค์ ชำนาญ ไม่มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท การวัดและประเมินผลนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ยังไม่สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ครูผู้สอนขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากขาดความรู้ ทักษะในเรื่องเทคนิคการสอน และการพัฒนาเด็กแต่ละประเภททำให้ไม่สามารถพัฒนาเด็กได้เต็มศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2548 : 22, 47)

3.3 ด้านสภาพแวดล้อม สภาพอาคารเรียนมีความเหมาะสม สภาพห้องเรียนที่ใช้ในการจัดการเรียนในโรงเรียนเหมาะสมดี โดยโรงเรียนได้ปรับสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน โดยการจัดให้นั่งคละกับเด็กปกติ จัดแสงสว่างให้เหมาะสม จัดที่นั่งแบบสลับเปลี่ยนได้ โรงเรียนได้จัดเตรียมสภาพแวดล้อม/เครื่องมือ อุปกรณ์ โดยการจัดอุปกรณ์สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละประเภท โรงเรียนได้จัดห้องสอนเสริมในลักษณะจัดรวมกับห้องที่ใช้ประโยชน์อื่น สำหรับห้องน้ำ/ห้องสุขาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จัดไว้เหมาะสมดี ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่า โรงเรียนเรียนร่วมทั่ว ๆ ไป มีปัญหาอยู่ในระดับที่สูงคือ ปัญหาอุปกรณ์เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จัดหาได้ไม่เพียงพอ การจัดห้องเรียนและที่นั่งเรียนร่วมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษไม่เหมาะสม ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนเรียนร่วมดีเด้นั้น สามารถดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม อาคารเรียน ห้องเรียน ฯ ได้ดีกว่าโรงเรียนเรียนร่วมทั่ว ๆ ไป ซึ่งเป็นความแตกต่างส่วนปัญหาที่พบในโรงเรียนเรียนร่วมคือ ในการจัดดำเนินการด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมสำหรับการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม ก็องบประมาณไม่เพียงพอ อุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้น โรงเรียนจัดหาให้บ้างแต่ไม่เพียงพอ หนังสือที่ห้องสมุดไม่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วม ซึ่งเป็นเช่นเดียวกันกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่พบว่าโรงเรียนเรียนร่วมทั่ว ๆ ไปมีปัญหาในด้านการบริหารสูงสุด คือ การจัดสรรงบประมาณโครงการเรียนร่วมไม่เพียงพอ และในด้านสภาพแวดล้อม อุปกรณ์เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษนั้นโรงเรียนจัดหาได้ แต่ไม่เพียงพอ เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ที่ผลการวิจัยพบว่า ทั้งโรงเรียนเรียนร่วมดีเด้น กับโรงเรียนเรียนร่วมทั่ว ๆ ไป มีปัญหาการขาดงบประมาณ เหมือนกัน

3.4 ด้านการประสานงาน โรงเรียนจัดตั้งคณะกรรมการโรงเรียนรับผิดชอบการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ โดยให้ผู้บริหารและครูทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและประสานกับบุคลากรหลายฝ่าย เช่น นักจิตวิทยา นักวิชาการศึกษาพิเศษ นักกายภาพบำบัด แพทย์ จิตแพทย์ และผู้ปกครอง ได้ประสานงานให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนร่วมมีการจัดทำประกาศรับสมัครเด็กที่มีความต้องการพิเศษต่อผู้ปกครอง เพื่อเข้ารับการศึกษารองเรียนได้ ประชาสัมพันธ์การจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม ผู้ปกครองร่วมกิจกรรมทุกครั้ง สนับสนุนให้ผู้ปกครองร่วมอยู่ในคณะทำงานโครงการเรียนร่วม โรงเรียนได้เตรียมผู้ปกครองของเด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย วิธีการ ปฐมนิเทศก่อนเปิดเรียน และนัดหมายและพบปะเป็นระยะ มีการประสานงานกับแพทย์ ซึ่งทำหน้าที่ตรวจและวินิจฉัยโรคเพื่อคัดแยกเด็ก โดยการพาเด็กนักเรียนไปตรวจ จัดให้มีการแนะแนวการศึกษาและการประกอบอาชีพให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีการส่งต่อเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ซึ่งในการจัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วมนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการประสานงานบุคคลที่มีความสามารถในหลาย ๆ ด้าน หลาย ๆ ฝ่ายให้เข้ามาช่วยรับผิดชอบช่วยเหลือนักเรียนที่พิการในด้านต่าง ๆ ที่แตกต่างกันไปแต่ละประเภท เพื่อให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านั้นได้รับการศึกษาตามความต้องการอย่างเต็มศักยภาพของเขานั้นเอง ถ้าพึงครูเพียงคนเดียวอาจใช้ความรู้ความสามารถที่ไม่พอเพียงต่อความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเหล่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ มีดังนี้

1.1 ควรให้ความสำคัญในด้านสภาพแวดล้อม ทั้งในและนอกอาคารเรียนสถานที่ ห้องเรียน ห้องบำบัดต่าง ๆ ห้องเสริมวิชาการ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

1.2 ควรให้มีการประสานกับนักจิตวิทยา คลินิกและนักสังคมสงเคราะห์ นักกายภาพบำบัด เพื่อให้ช่วยแนะนำ ครู ผู้ปกครอง ควรประสานกับสถาบัน มหาวิทยาลัยและหน่วยงาน ทางการศึกษาอื่น เพื่อส่งครูเข้ารับการอบรม หรือศึกษาดูงาน

1.3 ควรสนับสนุนให้ครูผู้สอนได้ฝึกทักษะในการใช้เทคโนโลยีเช่นการใช้เครื่องช่วยฟัง อุปกรณ์การสอนพูดและสื่อต่าง ๆ ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จัดให้มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษอย่างต่อเนื่อง ควรให้ครูจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และปรับจุดประสงค์การเรียนรู้ให้มีความเหมาะสมกับความบกพร่องและความต้องการของเด็ก

1.4 ผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาพิเศษ จัดสวัสดิการให้กับบุคลากร เช่น ค่าตอบแทนค่าล่วงเวลา และเงิน พ.ค.ศ. เพิ่มขึ้น ให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานด้านการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป มีดังนี้

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการในแต่ละประเภทในการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ

2.2 ควรมีการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนเรียนร่วมดีเด่นในทุกระดับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติเพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กระทรวงฯ.
- บุญชม ศรีสะอาด.(2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น. จำกัด.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์.(2542).ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- วิเชียร แดงสาย . (2545). การศึกษาปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.อัดสำเนา.
- วีระพงษ์ เทียมวงษ์.(2547)การศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาพิเศษรูปแบบการเรียนร่วม ตามความคิดเห็นของบุคลากรในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา)นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2548 ก). การสังเคราะห์งานด้านการจัดการเรียนร่วมสู่ภาคปฏิบัติ เพื่อนำสู่นโยบายการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สำหรับเด็กและเยาวชนพิการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- สุรินทร์ ยอดคำแปง. (2542). การเรียนร่วมชั้นระหว่างเด็กปกติและเด็กพิเศษ. นครราชสีมา: สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.